

"פורד פירמונט"

החזרו: פורד פירמונט ומרקורי זפיר

"סובארו"

החזרו: סובארו בראט

את אותותיו, והנוסעים התיישבו מטיסה בחברה, המשנה את מועדי הטיסה שלה וקוויה כראות-עיניה. לפני שבועיים, כאשר לא היו די נוסעים בטיסת-החצות הישירה לניו-יורק, החליפה אל-על את המטוס מדגם 747 ב-747 מטוס מדגם 707, שצער בלונדון לאסוף נוסעים. השינוי הוא משמעותי, ופירושו תוספת של ארבע שעות לטיסה, ופחות נוחות.

יתכן כי פעולת השר לנדאו הביאה תועלת לחברה. אולם כוונות השר, הנר-אות לכאורה כמכונות רק לאבטחת הנוסעים, נראות חשודות לאור התנהגות מיש-רו בכל הקשור לבטיחות המכונות.

"רק לייצוא"

לשראלי מייבאת מכוניות ממדינות שונות באירופה ומארצות-הברית. ליישיר-התחבורה יש אגף מיוחד, שתפ-קידו הוא לשקוד על בטיחות המכוניות המייבאות. למנוע מכירת מכוניות בעלות פגמים.

הנה, גם לממשלת ארצות-הברית יש אגף דומה, העושה בדיקות תקופתיות ב-מכוניות המוצאות למכירה לאזרחי אמריקה. מדי פעם מוצא אגף זה תקלה ברכב המוכר לציבור, ומיד הוא מורה למוכרים להחזיר למפעל, על חשבונם, את כל הרכב שכבר נמכר ולתקן את הטעון תיקון. תיקון זה הוא על חשבון החברה המוכרת, והאוצר הקונה נהנה מהגנת הרשות הפדרלית, המגינה על בטיחותו מפני ה-אינטרסים של יצרני-הרכב או יבואני-הרכב לאמריקה. פיקוח זה הוא חמור והדוק, ופוגע מדי שנה בצורה קשה ביצרנים, הנאלצים לתקן פגמים היכולים לגרום ל-תאונות חמורות.

נהוג זה הוא תוצאת המהפכה שנגרמה עליידי ראלף ניידר, אמריקאי ממוצא ער-בי, שתשף את חוסר-הבטיחות של סוגי-רכב רבים.

מרבית המכוניות הנמכרות באמריקה, נמכרות גם בישראל. אולם ראה זה פלא: עד כה לא קרה שמישיר-התחבורה הישראלי הלך בעיקבות האמריקאי, חייב את יבואני-הרכב בישראל לתקן על חשבונם את מה שמחייבת ממשלת ארצות-הברית לגבי אותו הרכב. סוגי-רכב הנפסלים מסי-בות בטיחות למכירה באמריקה והמוח-זרים שם למיפעלים לתיקון, נמכרים בישר-ראל ללא כל תיקון הפגם.

אין ספק כי מיספר ניכר של תאונות-דרכים נגרם בגלל פגמים כאלה, ואין ספק כי אילו היה מישר-התחבורה שוקד באמת ובתמים על בטיחות הנוסעים, והיה מחייב את יבואני-הרכב ללכת בעיקבות אמריקאים, היו נמנעות תאונות רבות. לפני כמה חודשים הייתי עד למסירת פירוטמים אמריקאיים רשמיים, המודיעים כי הרשות הפדרלית הורתה להתחזר לביי-קורת מאות אלפי מכוניות מסוג פורד פירמונט. במכוניות אלה, מדגם 1979, יש תקלה במערכת-ההילוכים, ולעתים, כאשר מכניסים את ההילוך לנטיעה קדימה, ה-מכונית נוסעת אחורה. באמריקה בודקו ותיקנו קרוב לחצי מיליון מכוניות מדגם זה, שהיה לאחד המכירים ביותר שם. למרות שמיסמכים על כך נמסרו מוזן לאגף הרכב בתל-אביב, לא נעשה עד היום דבר לתיקון הרכב בישראל. מכוניות אלה מייבאות מאמריקה, נמכרות כאן, ועד היום לא קיבלו אף בעל-רכב אחד הזומנה להביא את רכבו לביקורת, שמא יש ב-רכבו תקלה כזו.

המיקרה הזו חשוב כיוון שראיתי במו-עיני כי המיסמכים נמסרים למישר-התח-תי

לפני שבוע שנים גילה אורי אבנרי בכנסת, כי מכוניות אמריקאיות נשלחות לישראל בארגונים המסומנים "לייצוא ביל-בד", מפני שתחילים להם אביזרי-בטיחות שהם חובה בארצות-הברית עצמה.

רעים וכי בשל כך הסתבך. אני מודיע כי אם יסתבך פעם נוספת אני עצמי אמסור אותו למישר-התחבורה. התובעת, דיסה קציר, הסכימה עם ה-סניגור, כי נאשם אין הרשעות קודמות, אך ציינה כי מעשהו חמור וכבר שניים נמצאו מיכאל קבלו בחברה רעה. התובעת נלחמה, כדי להפעיל על מיכאל קבלו מאסר בפועל, "חלוק של הנאשם הוא די רציני בעניין הזה", קבעה, "הוא ידע כי המדובר כאן בחיסול חשבונות בין

מצויים בארץ כמה מאות אנשים שקנו מכונית מסוג פיאט 127, ושחשו אחרי הקנייה כי המכונית אינה סוחבת טוב. בדיקות שעשו העלו כי בשנתיים האחר-יות נמכרו בארץ שני דגמי פיאט 127. האחד עם מנוע מסיפוס 000 ג"אל והשני מסיפוס 048 ג"אל, בעל כוח חלש יותר, המיועד לבניין 83 אוקטן.

בעלי המכוניות עם המנוע החלש התי-לוננו שלא נאמר להם, בעת הקנייה, ש-י נותנים להם מנוע חלש. המיועד לבניין בעל אוקטן נמוך, והם התארגנו בוועד שפנה לפיאט ודרש פיצוי. אחרי משא-ומתן הסכימה הנהלת פיאט בישראל להתי-ליף להם את ראש-המנוע בראש של מנוע חזק, הבטחה זו ניתנה בינואר השנה, אולם אחרי כן שינתה החברה את דעתה, והחליטה שלא להחליף את הראשים. נר-אה כי הוצאת 10 אלפי לירות לכל אחד מ-187 הקונים היתה יותר מדי.

כל פניות קוני המכוניות למישר-התח-בורה לא נענו. באמריקה היה עושה זמן-היצרן את כל הדרוש, אחרת היה נתבע למיפוט עליידי הרשויות הפדרליות. אולם שם המימשל באמת משתדל לדאוג לאינט-רסים של הצרכנים. ואילו בישראל דר-אגים קודם כל לבטיחות ההתנהלות.

פגמים בישראל

— יוק!

בתגובה על שאלות מה עושה מיש-יר-התחבורה כדי למנוע מכוניות, שבאחיותיהן התגלו פגמים בטיחותיים, לנסוע בכבישי הארץ, השיב דובר מיש-יר-התחבורה, יחיאל אמיתי:

"יש חוק המחייב יבואן, בכל מיקרה של פירוטמים של יצרן-רכב בחו"ל על ליי-קוי ברכב, לבצע אותה פעולת-תיקון. ידוע לי כמה מיקרים שבהם החליפו היבואנים כאלו חלקים פגומים במכוניות מייובאות, כמו במשאיות של פורד ובמיקרה נוסף, בדרך כלל קוראים באמריקה חזרה ל-בדיקה לכלי-רכב בסדרות-ייצור מסוימות, שבהן התגלה פגם, ואז הייצרן מודיע לכל קוני הרכב מסדרות אלה, כי עליהם להביא את המכונית לתיקון. כאשר נודע לנו על הוראה כזו, אנו שואלים את היבואן אם מכוניות מן הסדרות הפגומות נמכרו ב-ישראל, ואם התשובה חיובית, אנו מחיי-בים אותו לעשות את אותו התיקון".

האחראי על נושא תקינות-הרכב במיש-יר-התחבורה, המהנדס זלמן דויד, אמר בתשובה לשאלות, כי "מישר-התחבורה מקבל כסדר את כל הפירוטמים באמריקה על פגמים המתגלים ברכב, ואז טונים לייבואן בשאלות, הודעות פדרליות אמרי-קאיות מגיעות ליועץ המיפטי של ה-מישר, המעבירן למחלקת-ההנדסה, ואני סבור כי אנו מכסים היטב נושא זה. בכל מיקרה שבו מגיעה אלינו ידיעה על הפגם בסידרה באמריקה, אנו שואלים את ה-ייבואן אם ייבא רכב מאותה סידרה, וכימי-עט ב-97% התשובה היא שלילית".

תשובות אלה חושפות מצב מעניין, לגבי פגמים בסדרות של רכב אמריקאי, תלוי מישר-התחבורה בהצגת היבואן. אולם מרבית הרכב הנמכר בישראל הוא מתור-צרת אירופית, כאשר מגלים באמריקה פגם ברכב אירופי הנמכר שם, אין איש בייש-ראל בודק אם אין אותם הפגמים קיימים גם ברכב זה שהובא לישראל. למשל: יצרנו חצי מיליון מכוניות אירופיות מי-דגם מסויים, ומתן נשלחו לאמריקה רק 50 אלף. שם התגלו בו פגמים בטיחור-תיים והוחזרו 20 אלף, אין איש היודע אם אותו פגם אינו קיים גם ביתר המכוניות שייצרו, ואשר חלק מהן נשלח לישראל? זהו מחדל במערכת הפיקוח, התלויה בלאו הכי בהודעת היבואן. ימכן שמד-דל זה גרם לתאונות-דרכים ולפגמים רבים יותר מאשר בהתרוסקות המטוס דיי-10, שלגביו הודרו השר לנדאו לפועל.

לפני שבוע ביטל השר לנדאו גם את האיסור על טיסות המטוס. **יגאל לביב**

יכולה לגרום, בגלל חומרים לא-טובים, להפסקת פעולה ללא אזהרה, ולגרום בכך לתאונה.

● צו מיספר 189 החזיר 388 אלף מכוניות קדילאק דהויל וברוואס ביגלל אסורות להתלקחות אש, כתוצאה מחו-מרים לא-תקינים, מהם הותקנו המאפרות. ● צו מיספר 175 החזיר 5770 מכוניות פיאט טופר ברובה טדאן, על שמתג הפי-על-התימום אינו תקין, ועלול לגרום להתלקחות אש במערכת התימום.

● צו מיספר 178 החזיר 10 אלפים מכו-ניות 1979 504 טדאן, על פגמים אפשריים במערכת-הבלמים.

● צו מיספר 208 החזיר 16,238 מכו-ניות טאב 99 ג"אל, על שפתח מיכלי-הבנוזין אינו אטום, ויכול לגרום לנזילת דלק, שתביא לשריפה ותאונה.

● צו מיספר 181 החזיר 23 אלף מכו-ניות סובארו בראט על נזילה אפשרית ממכל-הדלק.

זהו חלק קטן מהצווים שהוציא שר-התחבורה האמריקאי נגד יצרנים וייבו-אנים של רכב לארצו. אין הוא פועל נגד חברות זרות, שאינן יכולות להפעיל לחד-צים על השר, כמו השרירים שעשה נגד-או נגד השימוש בדיי-10. שם פועלים נגד תעשיית-המכוניות באמריקה עצמה.

בורה, עליידי אורחים שהאמינו כי שר-התחבורה מגן על האורחים באמת ותמים. אולם באמריקה מחייבים את מוכרי ה-מכוניות לתקן רכב ביגלל פגמים במיק-רום רבים. אחת לכמה שבועות מתפרסם צו פדרלי, המורה ליצרנים לקרוא ולתקן על חשבונם את הטעון תיקון. צווים אלה מתפרסמים ברבים, וגם בעיתונות המיק-רית. הם מגיעים אלי, למשל, באופן קבוע כמנוי של פירוטמים מיקצועיים על-רכב. אין ספק שהם מגיעים בדרך השיג-רה גם למישר-התחבורה.

שרירים

בית

נה דרוגמה, כמה מעשי מישר-יר-התחבורה האמריקאי להבטחת בטי-חות נוסעים:

● צו פדרלי, שמיספרו 180, הורה לבי-דוק מחדש 1400 משאיות קלות תוצרת-דוג, על שימוש בחומרים לא-עמידים, העלול לגרום לתקלות במערכת הבלמים והנהיגות.

● צו מיספר 167 החזיר 400 אלף מכו-ניות פורד פירמונט ומרקורי זפיר על תקלה אפשרית במערכת מגני-הגשם, ה-

כנופיות. "שעות שד מתח, עורך-הדין רוביני-שטיין לא הסכים, וטען בלהט כי חלקו של מיכאל קבלו במעשה היה פאסיבי, "המדובר לא במילחמת כנופיות", אמר, "אלא בתגובה של רפי עמר, שרצה לנקום במי שהיכה את אחיו. מיכאל היה תחת השפעתו של רפי עמר וכך עשה את מה שעשה, זה בחור צעיר, שנכשל בפעם הראשונה בכל ימי חייו ויש לעזור לו להשתקם. תחקיר ישירות-המיבחן הוא

מיכאל ופרצה בכבי, עורכת-הדין הרגיעה אותה וכנסה אל לישכת-השופטים. בני-המישפחה חיכו בחוץ במתח. אחרי כמה דקות יצאה עורכת-הדין בחיך ובישרה למישפחה המודאגת כי השופטים החליטו להטיל על מיכאל שלוש שנים מאסר, מהם שנה מאסר בפועל ו-18 חודשי מאסר על תנאי לחקופה של שלוש שנים. מיכאל ישב במאסר כחמי-שבר חודשים בלבד, מפני שכבר שהה בכלא במשך ארבעת חודשי המישפט.